

Sygn. VUa 44/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska (spr.)

Sędziowie: SSO Agnieszka Leżańska

SSO Paweł Lason

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku T. G.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do spraw Orzekania o Niepełnosprawności

w Województwie (...) w Ł.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji wnioskodawczyni T. G. od wyroku Sądu Rejonowego

w P.. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 września 2015r. sygn. IV U 158/15

oddala apelację.

Sygn. akt V Ua 44/15

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 11 grudnia 2014 roku, sygn. (...) (...) Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w P. zaliczył T. G. na stałe do lekkiego stopnia niepełnosprawności z symbolami 05 - R i 11 - I.

Orzeczeniem z dnia 11 marca 2015 roku, sygn. (...) Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. rozpatrujący sprawę wskutek odwołania T. G., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Odwołanie do Sądu od tego orzeczenia wniosła T. G.. W odwołaniu podniosła, że orzeczeniem z dnia 24 sierpnia 2010 roku została uznana za osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na stałe. Nadto zdaniem wnioskodawczyni zostało ustalone, że spełnia ona przesłanki do uzyskania karty parkingowej (punkt 9 orzeczenia). Odwołująca podniosła, że w zaskarżonym orzeczeniu niesłusznie zaliczono ją do lekkiego stopnia niepełnosprawności i uznano, że nie spełnia ona warunków do uzyskania karty parkingowej. Wnioskodawczyni wskazała, że stan jej

zdrowia nie uległ poprawie, a przeciwnie pogorszył się, a więc nie było podstaw do orzeczenia lekkiego stopnia niepełnosprawności.

(...) wniósł o oddalenie odwołania i w odpowiedzi na odwołanie podniósł, że w przypadku ustalenia lekkiego stopnia niepełnosprawności nie przysługuje uprawnienie do karty parkingowej.

Wyrokiem z dnia 2 września 2015 roku, sygn. akt IV U 158/15 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

T. G. urodziła się (...), obecnie pobiera emeryturę.

Wnioskodawczyni cierpi na przewlekły zespół bólowy odcinka lędźwiowego kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowych bez obecności objawów korzeniowych i ubytkowych, zawrotów głowy i podwójnego widzenia. Te schorzenia kwalifikują powódkę do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy ustalenia w zakresie stanu zdrowia wnioskodawczyni poczynił na podstawie opinii biegłej sądowej neurolog A. P., gdyż uznał opinię biegłej sądowej za prawidłową i sporządzoną zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej. Sąd zaznaczył, iż biegła sądowa w opinii wskazała, że jakkolwiek niesporne są schorzenia neurologiczne, to jednak nie występują u wnioskodawczyni objawy ogniskowego uszkodzenia (...), nie stwierdziła też wyraźnych objawów korzeniowych. Wobec powyższego Sąd I instancji uznał, że nasilenie schorzeń nie wymaga pomocy innych osób w czynnościach codziennych.

W odniesieniu do zarzutu wnioskodawczyni, że do orzekania o stopniu niepełnosprawności uprawnieni są jedynie członkowie miejskich i wojewódzkich zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności, a nie biegli sądowi Sąd I instancji wyjaśnił, że w sytuacjach konieczności skorzystania ze specjalistycznej wiedzy sądy korzystają z pomocy biegłych sądowych, w tym również biegłych lekarzy sądowych. Dlatego w opinii Sądu Rejonowego argumentacja powódki o braku uprawnień biegłej sądowej jest całkowicie chybiona. Natomiast organy (...) wobec zmiany przepisów przeprowadziły ponowne badania i dokonały oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni pod kątem zaliczenia do danego stopnia niepełnosprawności i posiadania innych uprawnień, w tym prawa do karty parkingowej.

Po tak ustalonym stanie faktycznym i dokonaniu oceny materiału dowodowego Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne.

Sąd I instancji nadmienił, że stopnie niepełnosprawności są określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. nr 127 poz. 721 ze zm.). Powołał przy tym art. 4 wyżej wymienionej ustawy, który stanowi, co następuje:

„1. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

2. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

3. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.”

Zdaniem Sądu Rejonowego nie ma podstaw do ustalenia u wnioskodawczynie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, zgodnie bowiem z wyżej przywołaną definicją konieczne byłoby ustalenie istnienia potrzeby co najmniej częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. W sytuacji wnioskodawczynie nie zachodzi zaś potrzeba korzystania z pomocy innych osób, na co wskazuje stan zaawansowania schorzeń, na które cierpi i ich nasilenia.

Dlatego Sąd I instancji uznał za zasadne zaliczenie T. G. do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Sąd Rejonowy stwierdził przy tym, że o prawie do karty parkingowej decyduje zaliczenie do co najmniej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i ustalenie znacznych ograniczeń możliwości poruszania się. W konsekwencji wnioskodawczynie zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności nie może uzyskać uprawnienia do karty parkingowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczynie jako niezasadne.

Apelację od powyższego wyroku wniósł w imieniu wnioskodawczynie jej pełnomocnik, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a mianowicie ustalenie, iż wnioskodawczynie legitymuje się lekkim stopniem niepełnosprawności. Apelujący zarzucił, że Sąd Rejonowy oparł swoje ustalenia wyłącznie na niekorzystnej dla odwołującej opinii biegłej, podczas, gdy opinia ta jest niekompletna. Biegła nie dysponowała bowiem dokumentacją Miejskiego i Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Tym samym wnioski opinii nie uwzględniają w pełni stanu zdrowia wnioskodawczynie. Ponadto skarżący podniósł, że zarówno z opinii biegłej, jak i orzeczenia (...) z dnia 11 marca 2015 roku wynika, że wnioskodawczynie ma problemy z chodzeniem i ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się. Tym samym uprawnione jest stanowisko, że wnioskodawczynie powinna zostać zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym.

W konsekwencji powyższych zarzutów strona odwołująca wniosła o zmianę wyroku Sądu Rejonowego i uwzględnienie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, o czym stanowi przepis art. 378 k.p.c. Powyższe oznacza zakaz wykraczania przez sąd drugiej instancji poza te granice oraz nakaz rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Sąd II instancji, rozpoznający sprawę na skutek apelacji, związany jest zarzutami prawa procesowego, natomiast nie wiążą go przedstawione w apelacji zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego. Sąd ten ma więc pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. W konsekwencji może, a jeżeli je dostrzeże, powinien, naprawić wszystkie naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem że mieszczą się w granicach zaskarżenia. Innymi słowy, sąd apelacyjny - bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów - powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego. Nie naprawienie błędów sądu I instancji w tym zakresie byłoby równoznaczne ze świadomym ich powieleniem w postępowaniu rozpoznawczym na wyższym szczeblu instancji, czego nie można zaaprobować (tak uchylił Sąd Najwyższy z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55).

Wnioskodawczynie zarzuca, że wyrok Sądu I instancji jest nieprawidłowy, albowiem ustalenia faktyczne w sprawie zostały poczynione w oparciu o wadliwą i niekompletną opinię biegłej. Formułując ten zarzut pełnomocnik wnioskodawczynie wskazał, że biegła nie dysponowała dokumentacją Miejskiego i Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a więc wnioski opinii nie uwzględniają w pełni stanu zdrowia wnioskodawczynie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zwrócił się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności o nadesłanie akt Zespołu dotyczących postępowania zakończonego wydaniem orzeczenia z dnia 24 sierpnia 2010 roku

o zaliczeniu wnioskodawczynie do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Po nadejściu ww. dokumentacji skierował akta sprawy do biegłej neurologa A. P., której opinię wnioskodawczynie zakwestionowała, celem uzupełnienia opinii poprzez ocenę dokumentacji zawartej w aktach Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności i ewentualnie korektę wniosku opinii. Biegła zapoznała się z aktami Zespołu i wskazała, że w aktach tych brak jest jakiegokolwiek dokumentacji neurologicznej (znajdują się w niej: zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza leczącego oraz wyniki morfologii i rtg klatki piersiowej z opisem płuc i serca). Stąd też biegła podtrzymała wszystkie wnioski zawarte w opinii pierwotnej, uzasadniając ponownie swe stanowisko. Biegła wskazała mianowicie, że nie stwierdziła u wnioskodawczynie ani objawów ogniskowego uszkodzenia (...), ani też objawów korzeniowych. Stąd też nie można uznać, że wnioskodawczynie wymaga pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Wnioskodawczynie ma jedynie ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, a więc jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim.

Opinię uzupełniającą biegłej zakwestionował pełnomocnik wnioskodawczynie, podnosząc, że brak jest dowodów na to, iż stan zdrowia wnioskodawczynie uległ poprawie, a orzeczeniem z dnia 24 sierpnia 2010 roku u wnioskodawczynie stwierdzono umiarkowany stopień niepełnosprawności na stałe. Nadto pełnomocnik wnioskodawczynie powołał się na nowy dowód w postaci wyniku badania rezonansu magnetycznego z dnia 15 lutego 2016 roku. W związku z tym nowym dowodem Sąd Okręgowy ponownie skierował akta sprawy do biegłej neurolog A. P.. Biegła dokonała oceny ww. wyniku badania, wskazując, że nie wynika z niego ewidentna przepuklina jądra miażdżystego, a wynik badania jest porównywalny do osób w przedziale wiekowym wnioskodawczynie. Biegła podkreśliła, że wynik ten oraz brak istotnych odchyłeń w badaniu przedmiotowym wnioskodawczynie uprawnia do postawienia wniosku, że choroba zwyrodnieniowa wnioskodawczynie nie jest bardzo zaawansowana.

W aspekcie podniesionych w apelacji zarzutów wskazać należy, że opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 roku, V CKN 1354/00, LEX nr 77046)

Mając na uwadze powyższe kryteria oceny stwierdzić należy, że opinia biegłej neurolog, po jej uzupełnieniu w toku postępowania apelacyjnego, spełnia warunki dla uznania jej za prawidłową. Biegła, po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawczynie, przeprowadziła badanie podmiotowe i przedmiotowe, a następnie z dokumentacji tej i badania wyprowadziła logiczne wnioski. Rozpoznała u wnioskodawczynie przewlekły zespół bólowy odcinka lędźwiowego kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowych bez obecności objawów korzeniowych i ubytkowych oraz zawroty głowy i podwójne widzenie w wywiadzie. Mając na uwadze stopień zaawansowania powyższych schorzeń stwierdziła, że brak jest przesłanek do zaliczenia wnioskodawczynie do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 roku, nr 127, poz. 721). Wniosek swój biegła uzasadniła. W związku z powyższym prawidłowo Sąd Rejonowy ocenił wyżej wymienioną opinię jako pełną, jasną i należycie uzasadnioną.

W piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2016 roku skarżący, odnosząc się do opinii biegłej, podniósł, że „przy ocenie stanu zdrowia powódki biegła ponownie nie wzięła pod uwagę kryteriów społecznych orzeczeń zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności”. Należy podkreślić, że zaliczenie osoby do określonego stopnia niepełnosprawności następuje po spełnieniu przesłanek jednoznacznie określonych w

art. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. I spełnienie tych właśnie przesłanek oceniała biegła neurolog.

W świetle opinii biegłego lekarza neurologa prawidłowe są ustalenia Sądu Rejonowego co do stanu zdrowia wnioskodawczynie. Prawidłowo także Sąd Rejonowy, z punktu widzenia tych ustaleń, stwierdził, że wnioskodawczynie

nie spełnia kryteriów zaliczenia jej do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym w rozumieniu art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Sąd Okręgowy zauważa, że orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w P., z dnia 24 sierpnia 2010 roku wnioskodawczyni zaliczona została do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym na stałe z kodami 11-I oraz 05-R. Jednakże wystąpiła ona w dniu 15 października 2014 roku z ponownym wnioskiem o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i w następstwie tego właśnie wniosku wydane zostało orzeczenie będące przedmiotem osądu w niniejszej sprawie.

Z wnioskiem o wydanie orzeczenia w dniu 15 października 2015 roku wnioskodawczyni wystąpiła, albowiem orzeczenie z dnia 24 sierpnia 2010 roku nie pozwalało wnioskodawczyni, po zmianie przepisów, na skorzystanie z prawa do karty parkingowej. Ustawą z dnia 23 października 2013 roku o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013 r., poz. 1446) dodany został do art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137, z późn. zm.) ust. 3a, zgodnie z którym kartę parkingową wydaje się:

- 1) osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania;
- 2) osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- 3) placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;

Przepis ten wszedł w życie od dnia 1 lipca 2014 roku. Ponadto wskazaną wyżej ustawą z dnia 23 października 2013 roku znowelizowano także ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Na mocy tejże nowelizacji przepis art. 6 b ust. 3 pkt 9 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, że w orzeczeniu powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy - Prawo o ruchu drogowym, przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

Natomiast do dnia 30 czerwca 2014 roku uprawnienie do uzyskania karty parkingowej dotyczyło osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z każdym symbolem przyczyny niepełnosprawności oraz osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności z określonym symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R i 10-N.

Jednocześnie zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw karty parkingowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, czyli na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przed dniem 1 lipca 2014 roku, zachowują ważność do dnia określonego jako data ważności karty, nie dłużej jednak niż do dnia 30 listopada 2014 roku. Następnie ustawą z dnia 10 października 2014 roku o zmianie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1589) termin ważności kart parkingowych został przedłużony do dnia 30 czerwca 2015 roku.

Mając na uwadze powyższe unormowania, w celu ustalenia uprawnień do otrzymania karty parkingowej wnioskodawczyni zobowiązana była do złożenia ponownego wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z tytułu zmiany stanu zdrowia. Wynika to z treści § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra

Gospodarki, Pracy, Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r., poz. 1110). Przepis ten stanowi mianowicie, że w przypadku zmiany stanu zdrowia osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności może wystąpić z wnioskiem, o którym mowa w § 6 ust. 1, o wydanie orzeczenia o ponowne wydanie orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia. Do wniosku zaś, w świetle § 6 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia, wnioskodawczyni obowiązana była złożyć oświadczenie, że wniosek składany jest dla potrzeb ustalenia wskazania do karty parkingowej (samo oświadczenie nie jest bowiem podstawą do wszczęcia postępowania o wydanie orzeczenia; wyjątkiem jest sytuacja określona w § 2 pkt 3 rozporządzenia, tj. wydanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dla tych osób, które posiadają orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy).

W następstwie wniosku złożonego przez wnioskodawczynię w dniu 15 października 2014 roku organ rozpoczął procedurę orzeczniczą, zakończoną wydaniem orzeczenia o ustaleniu u wnioskodawczyni lekkiego stopnia niepełnosprawności, przy czym (...) nie uchylił orzeczenia z dnia 24 sierpnia 2010 roku z uwagi – jak słusznie wskazał w swym piśmie procesowym z dnia 18 lutego 2016 roku - na brak regulacji prawnej w tym zakresie.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.